

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Sylvie Šiškeové v právní věci žalobce: **P. R.**, zastoupený Mgr. Kateřinou Švajcrovou, advokátkou se sídlem Holečkova 332/5, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2017, č. j. MPSV-2017/245836-911, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 12. 2021, č. j. 2 Ad 2/2018-60,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobci **se vrací** přeplatek na soudním poplatku ve výši 5000 Kč; přeplatek bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám Mgr. Kateřiny Švajcrové, advokátky.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Zdravotní stav dvaadvacetiletého žalobce byl posuzován za účelem zjištění, zda a v jaké výši má nárok na příspěvek na péči. Byla mu diagnostikována citlivý údaj a bydlel se svou matkou, která mu byla v souvislosti s omezením svéprávnosti ustanovena jako opatrovnice. Navštěvoval odborné učiliště, obor X, kam se i samostatně dopravoval prostředky veřejné dopravy.

[2] Úřad práce České republiky – Krajská pobočka pro hlavní město Prahu (úřad práce) rozhodnutím ze dne 19. 1. 2017, č. j. 1805/2017/AAL, snížil žalobci od února 2017 příspěvek na péči z 4400 na 880 Kč měsíčně (rozhodnutí o snížení příspěvku). Uvedl, že žalobce nezvládá tři z deseti základních životních potřeb (orientace, osobní aktivity a péče o domácnost), a náleží mu tudíž příspěvek ve výši odpovídající pouze prvnímu stupni závislosti (lehká závislost).

[3] Žalobce se proti rozhodnutí o snížení příspěvku bránil odvoláním. Namítl, že není schopen zvládat ani následující životní potřeby: péče o zdraví, komunikace, stravování a

tělesná hygiena. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (napadené rozhodnutí) žalobcovo odvolání zamítl. Toto rozhodnutí žalobce napadl žalobou u Městského soudu v Praze (městský soud), který ji v záhlaví označeným rozsudkem (napadený rozsudek) zamítl. Neshledal žalobcem namítanou nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, ani vadu řízení spočívající v nedostatečně zjištěném zdravotním stavu žalobce v důsledku nezohlednění znaleckého posudku zpracovaného pro účely řízení o omezení jeho svéprávnosti.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.). Navrhl napadený rozsudek zrušit.

[5] Systém posudkového lékařství stěžovatel označil za dysfunkční a výklad vyhlášky č. 505/2016 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, za komplikovaný a neukotvený u onemocnění duševního charakteru. Na tyto nedostatky by stěžovatel neměl při posuzování zvládání namítaných základních životních potřeb (péče o zdraví, tělesná hygiena, stravování a komunikace) doplácet. I městský soud připustil, že posouzení je v tomto případě hraniční. Napadený rozsudek je vnitřně rozporný, neboť v něm městský soud uvedl, že splňuje-li lékařský posudek zákonem i judikaturou dovozená kritéria, pak je z něj třeba vycházet, načež však sám zhodnotil zvládání namítaných základních životních potřeb, aniž by současně připustil nesprávnost posudkového zhodnocení. Posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (PK MPSV) ani napadené rozhodnutí nevysvětlují, z čeho je dovozováno zlepšení zdravotního stavu stěžovatele oproti stavu v době předchozího posouzení. Přitom povinnost provést komparaci s předchozím zdravotním stavem a zdůvodnit jeho dovozené zlepšení, zhoršení či stagnaci vyplývá jak ze samotné podstaty jeho periodického posuzování, tak i z rozsudků Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 2. 2018, č. j. 18 Ad 41/2017-20, Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 31. 1. 2018, č. j. 72 Ad 3/2017-43, a Krajského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2017, č. j. 48 Ad 4/2017-36. Městský soud se touto výtkou nezabýval. Tvrzené, avšak nezdůvodněné zlepšení zdravotního stavu stěžovatele je navíc v rozporu se znaleckými závěry učiněnými v řízení o omezení jeho svéprávnosti. Činnost posudkové služby je dle stěžovatele nejednoznačná a nahodilá, jak vyplývá i z jiného s ním vedeného řízení, ve kterém u něj byla postupně konstatována invalidita prvního, druhého i třetího stupně.

[6] Žalovaný se ztotožnil se závěry městského soudu. V napadeném rozhodnutí vyšel zejména ze srovnávacího posudku, který byl pro stěžovatele příznivější. V něm byl stěžovatelův zdravotní stav zhodnocen úplně, přesvědčivě a bezrozporně se zdravotní dokumentací, závěry sociálního šetření, tvrzeními jeho opatrovnice (matky) a předloženým znaleckým posudkem. Závěry posudku ohledně zvládání základních životních potřeb stěžovatele v oblastech komunikace, stravování, tělesné hygieny a péče o zdraví proto akceptoval. Jediná životní potřeba, ve které byly závěry hraniční (péče o domácnost), byla posouzena ve prospěch stěžovatele. Soud sám zhodnotil zvládání základních životních potřeb pouze z toho důvodu, aby ověřil přesvědčivost, úplnost a soulad posudku s dalšími podklady. Odlišnost současného posouzení oproti posouzením dřívejším je třeba přičíst tomu, že zdravotní stav stěžovatele byl nyní posuzován

pokračování

k 1. 10. 2015, kdy mu bylo 21 let (sic), zatímco předchozí posouzení byla činěna v době před dosažením zletilosti, kdy bylo třeba přihlédnout k potřebě mimořádné péče spojené s jeho dospíváním. Navrhl kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná.

[8] Nejvyšší správní soud se musel rovněž zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. NSS odmítne kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[9] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se NSS podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS.

[10] Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti uvedl, že v judikatuře není dostatečně vyjasněna otázka výkladu vyhlášky, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a to v souvislosti s posuzováním osob, které netrpí onemocněním fyziologického, nýbrž duševního charakteru. Také není dostatečně vyřešena otázka požadavků na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů snižujících příspěvek z důvodu změny ve zvládání základních životních potřeb.

[11] Nejvyšší správní soud předesílá, že by stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., reálně s žádným právním názorem městského soudu nepolemizuje. Namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, a to z důvodů jeho vnitřní rozpornosti a nevypořádání žalobní námítky, dle které v napadeném rozhodnutí absentuje zdůvodnění toho, v čem spočívá zlepšení zdravotního stavu stěžovatele oproti dřívějšímu posouzení. Jeho argumentace se nese v nanejvýš obecné rovině.

[12] Nejvyšší správní soud vnitřní rozpornost napadeného rozsudku neshledal. Městský soud vymezil kritéria pro posuzování zvládání základních životních potřeb a s odkazem na rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003-82, připomněl, že pro nedostatečnou lékařskou erudici soudy vycházejí z posudku PK MPSV jakožto stěžejního důkazu, jsou-li splněny vysoké požadavky na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. Z rekapitulace podstatného obsahu posudků městským soudem je patrné, že se s jejich obsahem řádně seznámil, výše uvedené nedostatky přitom nekonstatoval. Pokud se městský soud neomezil na pouhé přezkoumání posudků, nýbrž na základě informací v nich obsažených zformoval i vlastní úvahy (např. v bodě 31 městský soud poznamenal, že schopnost stěžovatele zajistit si cigarety nenasvědčuje jeho neschopnosti zajistit základní životní potřeby v oblasti stravování), nelze z toho dovodit vnitřní rozpornost napadeného rozsudku, jak tvrdí stěžovatel. Rozporný by napadený rozsudek byl, pokud by městský soud aproboval zákonnost žalovaným zvoleného řešení, zároveň by však formuloval úvahy ve prospěch řešení opačného, tedy ve prospěch stěžovatele. Taková situace však nenastala.

[13] Dle stěžovatele se městský soud dále nevypořádal s namítaným pochybením žalovaného spočívajícím v tom, že přestože fakticky dospěl k závěru o zlepšení zdravotního stavu stěžovatele, když potvrdil snížení příspěvku, opomněl dřívější zdravotní stav komparovat se zdravotním stavem rozhodným pro vydání napadeného rozhodnutí a zdůvodnit, v čem ono zlepšení spočívá. Vzhledem k citovaným rozsudkům správních soudů přitom dle stěžovatele panuje ustálený právní názor, že je nutné takovou komparaci provést a rozhodnutí s ohledem na posun ve zdravotním stavu řádně odůvodnit.

[14] Podle § 14 odst. 4 zákona o sociálních službách, *změní-li se skutečnosti rozhodné pro výši příspěvku tak, že příspěvek má být snížen, provede se snížení příspěvku od prvního dne kalendářního měsíce, následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí o snížení příspěvku.*

[15] Podle § 9 odst. 4 téhož zákona *při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*

[16] Podle § 9 odst. 5 téhož zákona *pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu.*

[17] K posudkovému řízení se NSS opakovaně vyjádřil ve svých rozhodnutích, např. v rozsudku ze dne 21. 9. 2020 č. j. 1 Ads 224/2019-20, kde uvedl, že „posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zákona č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je potom odborný posudek, který je pro správní orgán stěžejním důkazem, a na který je při nedostatku odborné erudice odkázán. Proto je třeba klást zvýšený důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost každého takového posudku. Tyto náležitosti posudek splňuje pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, případně z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav potom musí být popsán dostatečně jasně a přesně, aby nevystávaly žádné další pochybnosti (srov. např. rozsudek ze dne 5. března 2015, č. j. 6 Ads 299/2014 – 25, či ze dne 30. 1. 2019, č. j. 6 Ads 34/2018 – 17).“

[18] Nejvyšší správní soud ze správního spisu ověřil, že před snížením na 880 Kč náležel stěžovateli příspěvek ve výši 4400 Kč (druhý stupeň závislosti – středně těžká závislost), a to na základě rozhodnutí úřadu práce ze dne 27. 12. 2012, č. j. MPSV-UP/997051/12/AIS-SSL. V něm úřad práce dospěl k závěru, že stěžovatel nezvládal pět z deseti základních životních potřeb (komunikace, stravování, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost). Své rozhodnutí opřel o výsledek posouzení

pokračování

posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Praha - IV ze dne 27. 12. 2012 (s platností posouzení do 30. 9. 2015). Následně bylo oznámením úřadu práce ze dne 7. 9. 2016 se stěžovatelem zahájeno správní řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výše dávky příspěvku, načež dne 23. 9. 2016 proběhlo sociální šetření a dne 25. 11. 2016 byl zdravotní stav stěžovatele posouzen lékařem Pražské správy sociálního zabezpečení (s platností posouzení od 1. 10. 2015 do 31. 1. 2018), dle nějž stěžovatel nevládal tři základní životní potřeby (orientace, osobní aktivity a péče o domácnost). S odkazem na tento posudek úřad práce zhodnotil, že „z posudkově medicínského hlediska není při zjištěném zdravotním stavu důvod hodnotit další základní životní potřeby jako nezvládané.“

[19] Ze správního spisu dále vyplývá, že v odvolacím řízení nechal žalovaný vypracovat dva posudky o zdravotním stavu stěžovatele. V prvním ze dne 26. 5. 2017, č. j. 2017/954-PH, dospěla PK MPSV k závěru, že posudkový závěr učiněný v rámci řízení před úřadem práce byl nesprávný a že stěžovatel nevládal pouze jedinou základní životní potřebu (osobní aktivity). Na základě námitek stěžovatele proti tomuto posudku nechal žalovaný vypracovat srovnávací posudek ze dne 15. 9. 2017, č. j. 2017/2566-PH, dle nějž stěžovatel nevládal tři základní životní potřeby (orientace, osobní aktivity a péči o domácnost). Na rozdíl od jednání ohledně prvního posudku, jemuž byl stěžovatel osobně přítomen, jednání týkajícího se srovnávacího posudku se již neúčastnil, neboť si stěžovatelova opatrovnice jeho osobní přítomnost z důvodu jeho předpokládaného psychického rozrušení nepřála.

[20] Městský soud k námitce nedostatečného zdůvodnění toho, v čem spočívalo zlepšení zdravotního stavu oproti roku 2012, připomněl, že posudkové zhodnocení se provádí s určitou časovou periodicitou, neboť je důležité vycházet z aktuálního relevantního stavu. Odlišnost posudkových závěrů přisoudil tomu, že byly činěny v době, kdy stěžovatel procházel vývojem. Městský soud rovněž upozornil, že předchozí stanovená míra závislosti stěžovatele nebyla neměnná.

[21] Přestože tedy městský soud tuto námitku vypořádal spíše obecně, nelze dát za pravdu stěžovateli, že by se jí vůbec nezabýval či že by stručnost v tomto případě založila nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů či nesrozumitelnost. Je z něj totiž patrné, jakými myšlenkami se při vypořádání žalobní argumentace řídil a z jakého důvodu jí nepřisvědčil. Rovněž nelze říct, že jeho závěry jsou v příkrém rozporu se skutkovými zjištěními nebo že jeho odůvodnění je ve vztahu k výroku nejednoznačné (rozsudek NSS ze dne 2. 6. 2021, č. j. 1 Afs 87/2021-30, bod 21). Jinými slovy, městský soud nepřisvědčil stěžovateli, že bylo třeba podrobněji zdůvodnit údajné zlepšení zdravotního stavu, a to s ohledem na periodicitu posudkového zkoumání stěžovatelova zdravotního stavu v době, kdy tento procházel vývojem a dle dřívějších lékařských posudků nebyl neměnný.

[22] Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, že odůvodnění srovnávacího posudku nebylo nedostatečné a že případné dílčí nedostatky nezakládají jeho nepřezkoumatelnost. NSS se nyní nehodlá vymezit vůči judikатурním závěrům krajských soudů, na které stěžovatel odkázal. Řádné zdůvodnění toho, v čem spočívala ona změna podstatných okolností ve smyslu § 14 odst. 4 zákona o sociálních službách, ospravedlňující snížení příspěvku, může být důležitým prvkem odůvodnění příslušných správních

rozhodnutí a lékařských posudků, aby tyto naplnily výše uvedené judikaturou dovozené požadavky. Hodnotit *jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost* posudku je však již z podstaty věci (a také s ohledem na zásadu volného hodnocení důkazů) třeba vždy případ od případu. Nelze naopak formalisticky odmítnout dostatečně jednoznačný, určitý, úplný a přesvědčivý posudek pouze na tom základě, že v něm nejsou zohledněna relevantní fakta zcela vyčerpávajícím způsobem.

[23] V nyní posuzovaném případě „*k uznání dalších základních životních potřeb jako nezvládnutých neshledala PK MPSV žádné objektivní důvody vyplývající ze zdravotního stavu posuzovaného, protože nebyla prokázána příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat tyto základní životní potřeby v přijatelném standardu.*“ Tento závěr opřela o psychologickou a psychiatrickou literaturu, dle které „*osoby s citlivý údaj při dobrém vedení vychovatele a při dobré motivaci se dokáží obsloužit plně*“. PK MPSV proto jako nezvládnutou nehodnotila „*matkou namítanou potřebu každodenní dopomoci v oblasti komunikace, péče o zdraví, při stravování a při tělesné hygieně*“. Dodala, že „*v doložené zdravotní dokumentaci vč. nálezů PL i v podkladech ze sociálního šetření nejsou uvedeny posudkově uchopitelné příčiny, které by zdůvodňovaly neschopnost posuzovaného tyto potřeby zvládat při přítomnosti pouze citlivý údaj (dokonce v nálezech udáváný stupeň citlivý údaj je v rozmezí podprůměru, nikoli citlivý údaj).*“

[24] Z citovaných závěrů srovnávacího posudku tedy nevyplývá, že by dle PK MPSV jednoduše došlo ke zlepšení zdravotního stavu stěžovatele, jak tento nesprávně uvádí. Její závěry naopak nasvědčují tomu, že bytí mohou být dány obtíže v opatrovnici (matkou) namítaných oblastech (neschopnost samostatně zvládat základní životní potřeby v oblasti péče o zdraví, komunikace, stravování a tělesné hygieny), z odborného lékařského hlediska PK MPSV není možné namítané obtíže přičíst zdravotnímu stavu stěžovatele, který tato objektivizovala na základě posudkově významných lékařských nálezů. Jinými slovy, PK MPSV ve srovnávacím posudku naznačila, že namítané obtíže v uvedených oblastech mají jinou příčinu než stěžovatelův nepříznivý zdravotní stav, případně že pomoc, péče a dohled ze strany matky v uvedených oblastech nevyplývají z funkčního dopadu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 9 odst. 4 a 5 zákona o sociálních službách).

[25] Nejvyšší správní soud nemíní zlehčovat nesnadnou situaci, ve které se stěžovatel nachází. Avšak jak vyplývá z výše uvedeného, úlohou soudu není a nemůže být polemizovat s odbornými názory lékařů PK MPSV, které zároveň netrpí nedostatky způsobujícími jejich nepřezkoumatelnost. Nutno dodat, že stěžovatelův zdravotní stav byl lékaři v rámci řízení o snížení příspěvku posouzen celkem třikrát, přičemž ani jednou nedospěli k závěru, že by jeho zdravotní stav vykazoval vyšší než lehkou závislost na pomoci jiné fyzické osoby. Za této situace NSS nevidí zákonný důvod přijmout kasační stížnost k věcnému posouzení, případně i zrušit napadený rozsudek a napadené rozhodnutí pouze z toho důvodu, že žalovaný, respektive PK MPSV měli podrobně popsat vývoj zdravotního stavu stěžovatele a komparovat jeho zdravotní stav v rozhodné době s tím v roce 2012. V tomto případě by navíc šlo spíše o popis a srovnání toho, jak se vyvíjela příčinná souvislost *mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu* (§ 9 odst. 5 zákona o sociálních službách), a jaká byla role pomoci, dohledu nebo péče, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 9 odst. 4 zákona o sociálních službách).

[26] Nejvyšší správní soud ověřil, že závěry srovnávacího posudku, z nichž žalovaný vyšel, nejsou v rozporu s jeho podklady. Např. ze záznamu ze sociálního šetření ze dne 23. 9. 2016, č. j. 29163/2016/AAL, nevyplývá, že stěžovatel není schopen zvládat některou z aktivit vymezených pro oblasti komunikace, stravování, tělesné hygieny a péče o zdraví v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2016 Sb. Přestože např. u stravování a pitného režimu byla konstatována potřeba každodenního dohledu, následně však je uvedeno, že si stěžovatel zvládne vybrat ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít si nápoj, rozdělit stravu na menší kousky, přinést ji ke stolu, najíst a napít se. Není uvedeno, že by nezvládl konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, pouze, že když nemá hlad, tak nejí. Stěžovatel sice dodržuje lehkou dietu z důvodu, že mu chybí část citlivý údaj, k tomu však PK MPSV v prvním posudku uvedla, že nenadýmavou stravu nelze hodnotit jako speciální dietu. Přestože ze záznamu ze sociálního šetření dále pro oblast tělesné hygieny vyplývá kontrolování, připomínání a dohlížení nad pravidelností ze strany matky, v prvním posudku k tomu PK MPSV uvedla, že pro nezvládání základní hygieny není medicínské opodstatnění. Stejně tak ze záznamu ze sociálního šetření nevyplývá nezvládání základních potřeb v oblasti komunikace, ale pouze to, že stěžovatel při nakupování nepřinese všechny položky z nákupního seznamu připraveného matkou, protože se odmítá zeptat, kde se v obchodě dané položky nachází. Jde-li o péči o zdraví, stěžovatel dle záznamu ze sociálního šetření sice nepravidelně užívá léky na alergii, avšak dle prvního posudku PK MPSV nejde o každodenní a trvalou pomoc při akutním stavu. Nutno připomenout, že péče o zdraví se *hodnotí ve vztahu ke konkrétnímu zdravotnímu postižení a režimu stanovenému ošetřujícím lékařem* (§ 9 odst. 2 zákona o sociálních službách), přičemž stěžovatel žádný stanovený režim nemá.

[27] Podle Nejvyššího správního soudu není ani na základě znaleckého posudku zpracovaného pro účely řízení o omezení svéprávnosti stěžovatele možné účinně zpochybnit závěry srovnávacího posudku. Jak uvedl městský soud v bodě 27 napadeného rozsudku, tento znalecký posudek se nevěnuje rozhodným kritériím, jak jsou vymezeny ve zmíněné vyhlášce. Ačkoliv jej PK MPSV při formování závěrů ve srovnávacím posudku správně vzala v potaz jako jeden z podkladů, nelze odhlédnout od skutečnosti, že pro zhodnocení závislosti stěžovatele na jiné osobě v oblastech komunikace, stravování, tělesné hygieny a péče o zdraví znalecký posudek sám o sobě postrádá dostatečnou vypovídací hodnotu. Konstatuje trvalé onemocnění, jehož příznaky (které nelze současnými medicínskými prostředky odstranit) se budou do budoucna spíše prohlubovat. Nad rámec těchto obecných závěrů se však znalec konkrétně věnoval např. tomu, zda je stěžovatel schopný uzavírat smlouvy, jednat s úřady, nakládat s finančními prostředky, pochopit účel a důsledky uzavření manželství či účastnit se soudního jednání. Znalecký posudek se tedy zabývá aktivitami, které mají nejbližší k základním životním potřebám v oblastech osobní aktivity a péče o domácnost, ohledně nichž však žalovaný rozhodl ve prospěch stěžovatele, že je není schopen samostatně zvládat.

[28] Ze správního spisu navíc vyplývá, že zatímco od ledna do října 2007 byla u stěžovatele konstatována těžká závislost (třetí stupeň závislosti), následně od listopadu 2007 do dubna 2012 šlo pouze o závislost lehkou (první stupeň závislosti) (potvrzení prokazující dobu poskytování péče ze dne 28. 3. 2012, č. j. 1822/2012/AAL). Nelze proto říct, že by nynější lékařské posouzení bylo ojedinělým vybočením z předchozího ustáleného

lékařského náhledu na stěžovatelovu schopnost samostatně zvládat vymezené základní životní potřeby.

[29] Vzhledem ke všem zde nastíněným okolnostem případu podle názoru NSS nevyvstala nutnost opětovného posouzení zdravotního stavu stěžovatele či podrobnějšího zdůvodnění jeho vývoje včetně zkoumání příčinné souvislosti *mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu*.

[30] Nejvyšší správní soud uzavírá, že se městský soud nedopustil hrubého pochybení při výkladu hmotného práva či judikaturního odklonu. Kasační soud současně neshledal ani jinou vadu řízení před městským soudem, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku. Dosavadní vnitřně jednotná a ustálená judikatura dává odpověď na stěžejní spornou otázku.

IV. Závěr a náklady řízení

[31] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; odmítl ji proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. jako nepřijatelnou.

[32] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, publ. pod č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, či ze dne 25. 8. 2021, č. j. 1 Azs 119/2021-55).

[33] Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, avšak jedná se o věc sociální péče, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

[34] Nejvyšší správní soud ze soudního spisu zjistil, že stěžovatel s podáním kasační stížnosti zaplatil soudní poplatek ve výši 5000 Kč. Podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, je řízení ve věcech sociální péče od soudního poplatku osvobozeno (totéž platí o řízení o kasační stížnosti, srov. § 11 odst. 3 písm. f) zákona o soudních poplatcích). Soud vrátí poplatek z účtu soudu, jestliže jej zaplatil ten, kdo k tomu nebyl povinen (§ 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích). Nejvyšší správní soud proto rozhodl též o vrácení přeplatku na soudním poplatku (§ 3 odst. 4 zákona o soudních poplatcích).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. června 2023

Mgr. Eva Šonková
předsedkyně senátu